2333
2185
20/3/06

का व्य पु षप

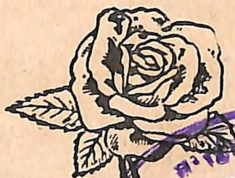

2293
2333

कवि- श्री. ला. चि. मगर

REFBK-0022144
REFBK-0022144

…र्दिक शुभेच्छा

मराठा नातेवाईक मंडळ, कल्याण.

अग्रवाल प्रिंटींग प्रेस, अहिल्याबाई चौक, कल्याण.

मराठी ग्रंथालय ठाणे.

रसिकवाचक हो!

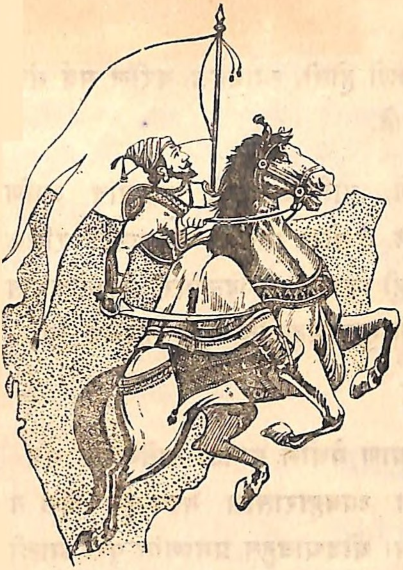

या वर्षी महाराजांच्या राज्य रोहणाच्या सोहळचास तिनशे वर्षे पूर्ण झाली म्हणून उभ्या महाराष्ट्रांत त्रिसांवत्सरीक राज्यरोहण समारंभ मोठचा उत्साहाने व थाटाने साजरे झाले त्या निमित्ताने गोब्राम्हण प्रतिपालक महाराष्ट्राचे आराध्य दैवत छत्रपति शिवाजी महाराजांना आधी मुजरा मग मनोगत! मनोगत!!

मनोगत

२४ मार्च १९७४ रोजी गुढीपाडव्याच्या शुभ मुहुर्तावर माझ्या पहिल्या काव्य कळी या कविता संग्रहाचा प्रकाशन समारंभ झाला. कल्याण येथील इतिहास संशोधन मंडळाचे अध्यक्ष श्री. विवेकानंद गोडबोले व चिटणीस श्री ठुमकर यांच्या सोजन्याने हे घडले: कल्याण येथील न्यु हायस्कूलचे माजी मुख्याध्यापक श्री आर. व्ही. भिडे (इतिहासकार) यांच्या शुभहस्ते स्थानिक प्रकाशन झाले. महाराष्ट्र पातळीचे प्रकाशन श्री. रा. फ. गायकवाडसर अध्यक्ष मराठा उत्कर्ष मंडळ नासिक १ यांच्या शुभहस्ते मनमाड येथील मराठा नातेवाईक मेळाव्यांत तेथील स्थानिक मराठा उत्कर्ष (नातेवाईक) मंडळाचे अध्यक्ष श्री सं. तो. गेणारे शेट व चिटणीस श्री. दौ. रा. वाघ यांचे सौजन्याने अतिशय थाटामाटाने झाले, सदर शुभ वार्ता मुंबई सकाळ' 'दुर्गाडी

व इतर स्थानिक वृत्तपत्रांत प्रसिद्धीस आली होती. त्याबद्दल वरील सर्व मंडळीचे मी जाहीरपूनश्च आभार मानत आहे.

'काव्यकळी' कविता संग्रहाचे ठाणे, नासिक, धुळे, जळगांव आणि नगर या जिल्ह्यांत उत्स्फूर्त स्वागत झाले. उशीरा मागणी करणाऱ्या रसिक वाचकांची मागणी पुरी होऊ शकली नाही म्हणून मी दिलगिरी व्यक्त करीत आहे. बरेच अभिप्राय ऐकविले गेले. काही सुज्ञ मंडळीने लेखी मजकडे पाठविली त्याबद्दल मी त्यांचा आभारी आहें.

मी दृढ निश्चय केल्या प्रमाणे कल्याण येथील मराठा नातेवाईक मंडळाच्या गरीब विद्यार्थ्यांना मी पुस्तकाच्या व्यवहारातील नफ्यातून फूल न फूलाची पाकळी देवू शकलो. माझी मनिषा थोडयाबहुत प्रमाणांत पुरी झाली या बद्दल मला सात्वीक समाधान व सार्थ अभिमान वाटतो. ज्या निर्मळ मनाच्या प्रांजळ व्यक्तींनी माझ्यां सारख्या ध्येय वेडया माणसांवर प्रेम व विश्वास ठेवून सढळ हातांनी या सामाजिक पवित्र कार्यास हातभार लावला त्या माझ्या हितचिंतक, स्नेही, आप्त व व्यापारी बंधू भगिनींचा मीं फार आभारी आहे तसेच राजो-खूषीने देणगी देवून हार्दिक शुभेंच्छा देणाऱ्या ऐतिहासिक कल्याण शहराच्या नव्या नगरसेवकांचा मी अत्यत आभारी आहे.

भारताचे पहिले लाडके पंतप्रधान जागतिक किर्तीचे महान धुरंदर राजनितीतज्ञ, गुलाब फुलांचे भोक्ते, बालकांचे आवडते चाचा जवाहरलाल नेंहरु' यांच्या नुकत्याच १४ नोव्हेंबर ७४ रोजी साजऱ्या झालेल्या ८५ व्या जयंती निमीत्त त्यांचे स्मृतीपुष्प म्हणून 'काव्य पुष्प' हा माझा दुसरा काव्य सग्रह रसिक दिलदार वाचकांचे हाती देण्यास मला अत्यंतिक आनंद होत आहे. आपण या काव्य पुष्पांचा मधूर सुगंध मनसोक्त लुटाल अशी उमेद आहे.

मला वेळोवेळी सहकार्य व मार्गदर्शन देणाऱ्या माननीय प्रा. श्री. वा.-सि. आपटे, माजी मुख्याध्यापक श्री. र. वि. सोमण पत्रकार श्री. प. अ, घारे यांचा मी आभारी आहे.

मला प्रोत्साहन देणाऱ्या आमच्या मराठा नातेवाईक मंडळातील प्रमुख व्यक्ति श्री. बाबुराव आवटे, शिवाजी गुंजाळ, श्री. सदाशिव वाघे, श्री. बापूराव साळुंके, करवलबंधू, घोंडगे बंधू, कोंडाजी मुसळे (मोटार गॅरेजवाले शेट) श्री. भाई पावळे, श्री. दत्ता जगताप, श्री. पवार, श्री. द. रा. जाधव आणि इतर चहाते व हितचिंतक यांचा मी बदैंव्य ऋणी आहे.

तसेंच अग्रवाल प्रिंटींग प्रेसचे मालक अग्रवाल बंधू व त्यांचे सहकारी यांचा मी आभारी आहे.

REFBK-0022144
REFBK-0022144

आपला स्नेहांकित.

२८ डिसेबर १९७४ — कवि - *ला चिं. मगर*

दत्त जयंती — रामवाडी टिळक चौक, कल्याण

प्रकाशक - सौ. शकुंतला लाला मगर (सर्व हक्क कविस्वाधीन)
मुद्रक :- अग्रवाल प्रिंटींग प्रेस, अहिल्याबाई चौक, कल्याण.

वि. आ. बुवा ✱ गडकरी निवास ✱ मुरबाड मार्ग ✱ कल्याण, ४२१ ३०१

॥ श्री ॥

दिनांक – १ सप्टेंबर, १९७४

श्री. ला. चि. नगर

यांना स. न. वि. वि.

आपला **काव्यकळी** हा काव्यसंग्रह वाचला. प्रत्येक कविते मागील आपली उत्कटता सर्वप्रथम जाणवली. आपण कवितेसाठी निवडलेले विषय उदात्त आहेत. कविता मधून व्यक्त केलेले विचार आपल्या मनातील सुसंस्काराचे दर्शन घडवितात.

काव्याची रचना, सफाईदारपणा, या किंवा अन्य बाह्य गोष्टी, काव्यातील विचार, तळमळ यांच्या मानानें गौण आहेत. तथापी भविष्यकाळांत या बाह्यांगाकडेही लक्ष देणें आवश्यक आहे अशी प्रेमाची सूचना द्यावीशी वाटते.

आपणांस काव्यनिर्मीतीत मी सदैव्य सुयश चिंतितो. कळावे.

आपला,

वि. आ. बुवा

★ ★ ★

खासदार–

श्री. कृष्णराव नारायणराव धुळप

एम. ए., एल. एल. बी.

★ ★ ★

श्री. दत्तात्रय धोंडीराम कदम

★★
★

राम बाग, वार्ड नं. २१.

(माजी अध्यक्ष १९६५-६७)

५० वर्षांची तपश्चर्या मागे आहे– म्हणूनच निवडक, खात्रीशीर व
चोख किराणा वस्तूंसाठीं– शिवाय रास्त दरांसाठीं
एकच निवड !

मे. पुरुषोत्तम विनायक आणि कं.

बाजार पेठ, गांधी चौक, कल्याण (ठाणें)

☎ १६०

हार्दिक शुभेच्छा !

✵ इंडिया रेडीओ हाऊस ✵

स्टेशन रोड, कल्याण.

मशीन मेरीट, सिंगर, क्राम्पटन पंखे, टि. व्ही. मिळेल.

एक वेळ अवश्य या व खात्री करा !

श्री. हरभजनसिंग
रतनसिंग शेंबी
वार्ड नं. १५
माजी उपाध्यक्ष
(१९६९–७१)
"तेज – रतन"
कर्णिक रोड, कल्याण.
☎ 700

अॅडव्होकेट-

श्री. दत्ताराम दौलत कोदारे (वकील)

नगरसेवक

शांताबाई जगताप चाळ,

मराठा कोळशे वाडी,

कल्याण. वार्ड नं. ४३

श्री. शिवाजी सखाराम शिंदे

(उत्तम कबड्डी खेळाडू)

नरवीर तानाजी चौक,

मराठा कोळशे वाडी,

कल्याण.

वार्ड नं. ४४

नगरसेवक

प्रस्तावना,

काव्यकळी हा पहिला काव्यसंग्रह लोकप्रिय झाला. सगळी आवृत्ती संपली. त्यामुळे उत्साही होऊन कवि दुसरा काव्यसंग्रह घेऊन रसिकांपुढे आला आहे. त्याचा अभ्यास व अवलोकन यांत प्रगति झाली आहे. विषयांत विविधता आली आहे. हा **काव्यपुष्प** काव्यसंग्रह अधिक मान्यता पावेल अशा विश्वास आहे. साध्या सरळ जीवनातील सुखदु:खाचे क्षण वेचून त्यांना काव्यबद्ध करण्यांत कवीला नक्कीच प्रगतीपद यश लाभले आहे. त्याचा अधिक उत्कर्ष व्हावा अशी मनपूर्वक इच्छा.

वा. शि. आपटे
प्राध्यापक R. K. T. Gollage उल्हासनगर
२५-१०-७४ विजया दशमी

कांही बोलके अभिप्राय -

१) विषय छान आहेत. कल्पना वास्तववादी व व्यवहार्य आहेत भाषा सानथोरांना कळेल अशी सोपी आहे. रचना आणखी आकर्षक करावी. आपल्या कार्याला सुयश लाभो ही सदिच्छा.

राणा विठ्ठल चुनीलाल राठोड
माजी उपाध्यक्ष
नगर पालिका परिषद धुळे

---

२) सामाजिक एकतेची व राष्ट्रीय गौरव गीते वाचून उल्हास व आनंद वाटला आपल्या कार्याची वाटचाल यशस्वी होवो ही सदिच्छा.

श्री. कौतिक पवार (स्वातंत्र्य सैनिक)
माजी उपाध्यक्ष चाळीसगांव नगरपालिका
जिल्हा जळगांव

---

३ सामाजिक व अंध व विघात प्रथा बंद होण्यासाठी आपण काव्यातुन आवाज उठविला पाहिजे. साहित्य सेवा करून आपण समाजातील गरीब विद्यार्थ्यांचे मदत कार्य करतात ही कौतूकास्पद गोष्ट होय. आपल्या सत्कार्याला यश लाभो ही सदिच्छा.

श्री. रा. फ. गायकवाड,
प्रि. गायकवाड क्लासेस, शिवाजी उद्यान जवळ नासिक १
(अध्यक्ष मराठा उत्कर्ष मंडळ नासिक १)

With best compliments from :

KRISHNA CINEMA, KALYAN
PURNIMA TALKIES, KALYAN
NEW PRAKASH TALKIES, KALYAN
CHHAYA TALKIES, KALYAN

Visit for the best & the latest pictures.

रमेश ऑटो रिपेअर वर्क्स

आग्रा रोड, पेट्रोल पंपासमोर, कल्याण, जि. ठाणे.

आमचेकडे टिन वर्क, मेकॅनिक काम व स्पेडिको पेंटचे उत्तम व खात्रीलायक काम करून मिळेल.

★

आ. विश्वासू,

प्रोप्रायटर : एल. एन. तांबट

श्री. माधवराव धुळप

• नगर सेवक •

खडक, राम बाग, वार्ड नं. १३.

श्री. चंद्रकांत दत्तात्रय खारकर

• नगर सेवक •

राम बाग, वार्ड नं. १४.

श्री. जनार्दन पुंजाजी ठुबे

• नगर सेवक •

बेतुरकर पाडा, कल्याण. वार्ड नं. ३

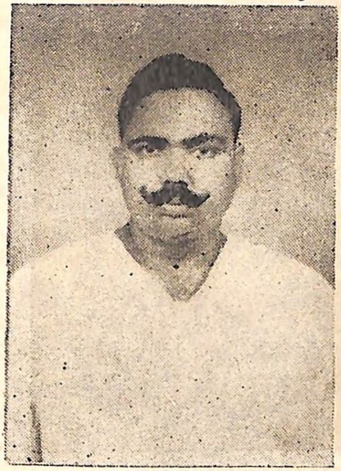

श्री. रामचरण (सुंदर) पंडीत

नगरसेवक

जोशी बाग, वार्ड नं. ३९

(माजी उपाध्यक्ष १९६७)

श्री. दिनेश महादेव मोरे

नगरसेवक

मुरबाड रोड, दत्त मंदीरजवळ,

वार्ड नं. २०

(पत्रकार)

ऐतिहासिक कल्याण शहराचे
नवे नगराध्यक्ष

श्री. भगवानराव जोशी

गणपती चौक, आग्रा रोड,
कल्याण.

●

☎ { कार्यालय : १०३
घर : २५४ }

ऐतिहासिक कल्याण शहराचे
माजी नगराध्यक्ष

☆

अॅडव्होकेट—

श्री. ना. का. आहेर

बी. ए. (ऑनर्स) एल. एल. बी.

☎ 765

22918
2333

प्रभु प्रार्थना

द्या देवा वरदान या काळी
जेणे माझी खुलावी काव्यकळी
ना विद्या ना पैसा मजजवळी
गाळतो केवळ घाम या निढळी ॥ १ ॥

माता पिता आणि गुरु माऊली
यांची वंदुन मी चरणे वेळोवेळी
मागेन विद्या– कृपेची साउली
व्हा प्रसन्न देवा मज या वेळी ॥ २ ॥

मी एक कवि छोटा उदयोन्मुख
अन् तुझ्या कृपेला आशावलो देख
करु नको निराशा तुझा मी भक्त साचा
दावी मार्ग मज यश विद्या उत्कर्षाचा ॥ ३ ॥

मराठा दैवत

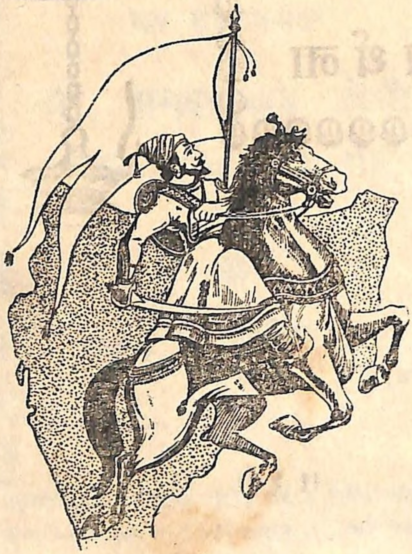

ठाउकी नसे का कोणा ?
की शिवाजी आमुचा राणा ?
शत्रूच्या नमविल्या माना
स्वातंत्र्य होता त्याचा बाणा !
॥१॥ जी जी रे जी

शहाजीचा असे हा पोर
ज्याची माता जिजाऊ थोर
देशात माजली परतंत्रता
जन्मला जो उद्धारा करता
॥२॥ जी जी रे जी

वय त्याचे कोवळे सान
भवती यवनांचे सैन्य
परि जिंकले गड महान
स्वतत्रतेचे रोवी निशाण !
॥३॥ जी जी रे जी

नेंताजी बाजी तानाजी वीर
येसाजी कंक शिरजोर
लढले घेऊन ढाल तलवार
जाहले मावळे जिवावर उदार ॥४॥ जी जी रे जी

वाहले पूर रक्ताचे
धन्य धन्य पुत्र राष्ट्राचे
भासले शत्रूला दूत यमाचे
उपकार थोर या शिवरायाचे ॥५॥ जी जी रे जी

हा गो ब्राह्मण प्रति पालक
छत्रपती रत्न बहुं मोलिक
महाराष्ट्राच्या या दैवताला
हा गानाचा मुजरा शिवरायाला ॥६॥ जी जी रे जी

: निकड :

लाख हव्यात जिजाऊ माता
लाख हवेत शिवाजी आतां
मर्द मराठा जागृत होता
तरच येईल ध्येय हाता ॥ १ ॥

लग्न घरचे रायबाचे
टाकून कोंडाण्यावर नाचे
असे सैनिक हवे साचे
तानाजी बाजी शूर दिलाचे ॥ २ ॥

महाराष्ट्राचे राज्य व्हावे
ही स्फूर्ती देण्यास लिहावे
हे सांगाया हवे रामदास
स्वराज्याचा हवा एकच ध्यास ॥ ३ ॥

अहल्या होळकरांची कीर्ति
पावित्र्याची सेवेची मूर्ती
हवी आम्हा लक्ष्मी झाशीची
ज्योत शौर्याची मर्दुमकीची ॥ ४ ॥

जागृती !

उठा बंधुनो उठा त्वरे
स्वस्थ का बसलात बरे ? । ध्रु ॥

महागाई भडकली
ओझीं करांचीं वाढली
टंचाई झाली चहुंकडे
उठा उठा व्हा रणी खडे ॥ १ ॥

भांडवलशाही मोडू या
वशिलेबाजी तोडू या
लाचखाऊला शिकऊ धडे
उठा उठा चौघडा झडे ॥ २ ॥

समाजवादा आणू या
उच्च नीचता विसरू या
समतेची उभवु शिडे
उठा जाऊ या ध्येयाकडे ॥ ३ ॥

थांबला की संपला
तत्व का हो विसरला ?
बांधा कमरा व्हा पुढे
पुढचे पाऊल कधी न अडे ॥ ४ ॥

शल्य

शत्रूने केली चाल
झाले बांधवाचे हाल
सुटे मनाचा हा तोल
देतो जिविताचे मोल ॥ १ ॥

घेतो हाती मी तलवार
शत्रू पळवितो सीमेपार
शिवबाला मनी स्मरू
लढता लढता भले मरु ॥ २ ॥

कर्तव्य अमुचे पूर्ण करू
अन्ती आम्ही विजयी ठरू
प्रगतिस लागे हे शल्य
हृदयि रुतले हे खोल ॥ ३ ॥

माते देतो शब्द तुला
शांती नांदेल विश्वाला
मानवतेचा ध्वज उभारू
राष्ट्रकर्तव्य कधी न विसरु ॥ ४ ॥

जननी

जननी महामोलाची धरती
मानिनी मांगल्याची मूर्ती ॥ ध्रु ॥

नऊ महिने उदरी वाढवुनी
अमित यातना तशा साहुनी
हट्टी असता मी बालपणी
जपले मजला तुझिया नेत्री ॥ १ ॥

येता शाळेतून घराला
घास ठेवला घासामधला
आलिंगाया धरावे मजला
किती धन्य वाटते सांगु किती ॥ २ ॥

लहानाचा मी मोठा झालो
अज्ञानाचा शहाणा झालो
ही कृपा आईचीच कृती
तुझी ग आई मनी स्मृती ॥ ३ ॥

मातेवीन गमे भूप भिकारी
प्रीतीची तव रीतच न्यारी
देवासम तुझी जगात महती
त्यांचेही तव पदीं माथे नमती ॥ ४ ॥

मातृमनीषा

रजनीशी हा हसतो खेळत
चटोर चांदण्या जरी हंसतात
मोहपाशाला टाळूनी जातो
पिठूर चांदणे शिंपीत जातो ॥ १ ॥

ध्येय एक मनांत ठेवून
व्योम मार्गी जातो तरुन
जगास देतो त्रिपूर चांदणे
रझवितो सदा आमची लोचणे ॥ २ ॥

चंद्रासम त्या तूहीं बालका
दुनियेच्या या बाजारात बरं का !
निश्चयाची करून नौका
ध्येय मंदीर गांठशील कां ? ॥ ३ ॥

सांभाळ तूं मोहपाशाला
फसूं नकोस प्रलोभनाला !
विसरू नको माणूसकीला
स्मृतीत ठेव ही वचने बाला ॥ ४ ॥

युवराज

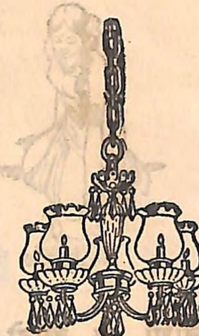

घरात माझ्या युवराजाची स्वारी
स्वच्छंद फिरे जणु रानी वन केसरी १

क्षणात दारी क्षणात जाइ शेजारी
नजर चुकवुनी मारी धूम भरारी २

देऊन आजीच्या हातावरती तुरी
शोधू कुठे मंदिरी का बाजारी ? ३

पहा जमवला गोपाळांचा मेळा
त्याच्यात शोभे कृष्ण माझा सांवळा ४

बांधतो मोडतो किल्ले मारित बाजी
ही ऐट, थाट हा, भासे सान शिवाजी ५

वाटतो मनाला हेवा या बाळाचा
दे देवा मजला बाळपणा भाग्याचा ६

सावधान कामगार !

कामगार बंधुनो एक व्हा
लढण्यासाठीं तय्यार रहा ॥ धृ ॥

नका विसरू स्वाभिमान
सर्वस्वाचे द्या बलिदान ॥ १ ॥

वंशज आपण शिवरायाचे
महाराष्ट्राचे ना लेचेपेचे ॥ २ ॥

करू काम अन् गाळू घाम
उद्योगाची मिरवूं शान ॥ ३ ॥

कंपणीचे करण्या रक्षण
हाती बांधू निश्चय कंकण ॥ ४ ॥

अन्यायाशी झगडू आपण
लढा देऊ या जोवर प्राण ॥ ५ ॥

काळाची ओळखा पावले
नका होऊ मालकाचे बाहुले ॥ ६ ॥

लाभामध्यें वाटा मिळवू
संघटनेचा झेंडा उभवूं ॥ ७ ॥

कसेल त्याची जमीन असे
राबेल त्याचा कारखाना असे ॥८॥

अत्रे स्तोत्र

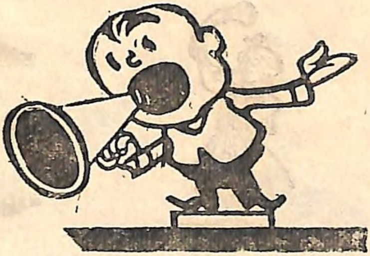

देऊळ तेथे पुराण
मुस्लीम तेथे कुराण
अत्रे तेथे लिखाण असायचे की ।।

आई तेथे आसू
नाका तेथे वासू
अत्रे तेथे हासू यायचेच की ।।

मैना तेथे रावा
कृष्ण तेथे पावा
अत्रे तेथे वाहवा झाली समजा की ।।

गुळाभोवती माशा
रात्र सरता उषा
अत्रे असता हंशा पिकायचा की ।।

घरामध्ये चूल
अंगणामाजी मूल
अत्रे म्हणजे हूल असायची की ।।

गाव तेथे वाट
नदीस असे घाट
अत्रे तेथे अफाट गर्दी होतेच की ।।

गुपित

सृष्टी देवते सांग–
सांग मला तू सांग ॥ ध्रु ॥

नटून थटून आलीस कां ?
ऐटीने बसलीस कां ?
मनी खुद्कन हंसलीस कां ?
सांग मला तू सांग ॥ १ ॥

रविराया कां झालास आधीन ?
संध्येचे कां आहे लगीन ?
कां हेरले सुवर्ण हरीण ?
सांग मला तू सांग ॥ २ ॥

नभाची कां झालीस राणी ?
तारकांची कां झाली धनी ?
चंद्रास पाहून झाली लाजिरवाणी !
सांग मला तू सांग ॥ ३ ॥

सांग मनातील गोड गुपित
मनांत ठेवीन ''ते'' मी गुपित
गोड स्मृती कां बसली गुंफीत ?
सांग मला तूं सांग ॥ ४ ॥

शुक्राची चांदणी

रे चंद्रा मी शुक्राची चांदणी
आलेही आकाश अंगणी
खेळतोस का छापापाणी ?

विनवते मी तुझिया चरणी
न्हाऊन टाकिन मम किरणांनी
खेळशील का छापापाणी ?

दाविन गाऊन तुजला गाणी
का हसतो रे मला पाहुनी
खेळतोस का छापापाणी ?

तुझ्या रुपावर गेले भाळुनी
मनात माझ्या तव आठवणी
खेळशील का छापापाणी ?

निशीकांता मी रातराणी
पहात आहे तुला निरखूनी
खेळतोस का छापापाणी ?

नको छळु असा खटचाळवाणी
नयनी आले माझ्या पाणी
खेळशील का छापापाणी ?

ग्रंथसंग्रहालय ठाणे
वा. क.

भातुकली

चला मुलींनो चला मुलींनो
खेळु या ग भातुकली
नलू, अलका, पपू मालती
आणा तुमची बाहुली
गोरा सुंदर डॉक्टर मोठा
माझा असतो बाहुला
बँडही आणा वरात काढा
बेत करा ग आगळा
देता किती हुंडा बोला ?
मान पान अन करणी
वर-मायेची कशी काढता
रुसणी आणि फुगणी ?
नको आम्हाला असला तुमचा
हुंडा घेणारा नवरा
देशाचा कांही विचार नाही
स्वार्थी खर्चिक तो न बरा
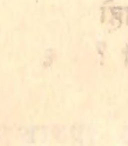
काहि न देऊ काही न मागू
खर्चंही अगदी कमी करु
वधू-वरांची मनें मिळाली
आपप अपुले दूर सरु !

कधि मला वाटतें !

कधि मला वाटते फिरण्यास पहाटे जावे
रवि उदया येता दर्शन त्याचे घ्यावे १
कधि मला वाटते फेसाळ पाहुनी लाटा
हृदयातिल कवने उमलावीं माझ्या ओठा २
कधीं मनात येते सौंदर्याचीं पूजा व्हावी
अन् आस्तिक बनुनी प्रभुला स्तवने गावीं ३
कधि मनात येते भेद जगात नसावे
न्याय नीतिचे नी राज्य सुखाचे व्हावे ४
या जगीं नसावे द्वाड दुष्ट अन खोटे
पक्ष पंथ असेहीं भेद नसावे मोठे ५
परि मनात येते राहुन राहुन काहीं
हीं स्वप्ने पाहीन का या डोळा या देहीं ? ६

हुंडा

कन्या माझी आहे सुंदर, आणि
रूप गुणांनी नटलेली फुलराणी ।।
परि बाप तिचा मी निर्धन दुबळा प्राणी ।।
रे तुला विनावतो जोडुनिया कर दोन्ही ।।
का करशिल माझी चेष्टा नी हेलणा ?
तुज देऊ कुठला ? हुंडा— वर दक्षणा ?
हा विवाह मंगल जाण एक संस्कार—
नकोस मानू केवळ हा तनु व्यापार—
नकोस मांडू सौदा नको करु बाजार
हुंड्यासाठीं मोडु नको संसार
रे नको करू हे पाप विनवी मुलींचा बाप
हुंडा रूढी सोडुन दे ही नव्या युगाची हांक

आभार

कसे मानू देवा ? तुझें मी आभार !
असाच असू दे सुखाचा संसार १

मंगला अन् मुकुंद मुलेही गोजिरी
प्रेंमळ पत्नीही सदैव हांसरी २

सुखाच्या दुःखाच्या आल्या जरी सरी
साता जन्मांतरी राहू दे संसारी ३

मायतात गुरू अखंड सोबत
नित्य राहू देरे संत सहवास ४

संकटाचे येवो कसेही वादळ
तुझ्या पायी निष्ठा राहू दें अढळ ५

आल्या अतिथीला मूठभर धान्य
देण्याला लाभावे मनी समाधान ६

देऊ नको देंवा स्वार्थी बुद्धी खोटी
दया क्षमा शांती राहो, तुझें नाम ओठी ७

ऐकशील कां रे तरुणा ?

ऐकशील कां रे तरुणा !
वधूपित्याची ही रे करुणां ॥ ध्रु ॥

हुंड्यापायी होते हेळणा
चिंताक्रांत माझी ललना
दिनरात हा प्रश्न सुटेना
काय करावे कांही कळेना ॥ १ ॥

कन्या माझी सुंदर छान
लावण्याची जणू ती खाण
स्थळे येवून जाती पाहूण
अलबत् आडवा येतो हा बाणा ॥ २ ॥

नको देऊ बाजारी रूप
मानवेस ठरेल पाप !
करूं नकोस तूं हे पाप
थांबव आमची अवहेलना ! ॥ ३ ॥

नव्या युगाचा तूं नवतरुणा
दे झुगारून या खुळचा बंधणा !
गरिबांच्या सोडव माना
जाणून घे या तिव्र भावना ॥ ४ ॥

ग्रंथालय
22982
दा. क्र. का.५ 2333

अल्प परिचय

निवेदक

श्री. काशिनाथ का. पाटील
B. Com.

कवि. – श्री. ला. चि मगर

कवि श्री. ला. चि. मगर यांचा जन्म ता ८–२–१९३७ साली एका गरिब शेतकरी कुटुंबात झाला. चिचगव्हाण (ता. मालेगांव जि. नाशिक) हे त्यांचे चिमुकले खेडेगांव गावी ४ थी पर्यंत शिक्षण झाल्यावर त्याना आजोळी श्री. माधवराव जगताप यांचेकडे निमगांव (ता मालेगांव) येथें पुढील शिक्षणासाठी पाठविले. तेथे १९४९ साली ते मराठी ७ वी पास झाले. मग मावशीने (सौ. सयाबाई धोंडगे) त्याना कल्याणला पुढील शिक्षणासाठी आणले. कल्याणच्या न्यू हायस्कूल (जोशी बाग कल्याण) या शाळेत ते १९५४ पर्यंत एस. एस. सी. पर्यंत शिकले. गरिबीमुळे शिक्षण थांबले. अल्पवय म्हणून नोकरीं मिळेना म्हणून ते परत गांवी आपली शेती करण्यासाठी गेले. परंतु शेतीत परवडत नाही म्हणून परत कल्याणला धाव घेतली.

मावशी निर्वतल्यामुळे : काही महिने त्यांना फार हालाखोत काढावे लागले. शिळेपाके खावे लागले. वर्तमान पत्र टाकून जीवन जगावे लागले, कधी मित्रमंडळींची कामे करून दिवस कंठावे लागले. कधी कुणी आश्रा दिला तर तेथेच थोडे सुखर जीवन कंठले या बिकट परिस्थितीत मराठा कोळशेवाडीत त्यांना श्री. गोसावी, नातू श्री. नामदेवराव पाटील, विश्वनाथ पवार, मधुकर देशपांडे, वाल्मिक गुंजाळ, बापू फडोळ श्री. दुधाने कै. शेडगे, भाई पाबळे, कै. पंढरीनाथ साळुंके, दत्ता जगताप, धोंडगे मडळीं इत्यादी व्यक्तींनी त्यांच्या समंजस व शांत स्वभावामुळे सहाय्य केले त्याबद्दल ते अद्यापहीं त्यांचे खूप ऋणी आहेत असे नेहमीं म्हणतात एक वर्षाने मे १९५५ साली एन.आर.सी. लि. मोहने कल्याण येथे त्याना नोकरी मिळाली प्रथम ते कोनींग खात्यात कोनर म्हणून कामाला लागले मग १९५९ साली त्याना कोन इन्स्पेक्टर (Cone Inspector) म्हणून बढती मिळाली. मट्रीक पास व कामावर कधीही गैर हजेरी नाही. रेकॉर्ड चांगले. हाच त्यांचा वशीला होता. श्री. मगर यांना पान, बिडी, सिगारेट तंबाखु अथवा चहा यासारखे कुठलेही व्यसन नाही. कामगार जीवनाच्या दृष्टीने हा एक आदर्शच म्हणावा लागेल. फावल्या वेळात बाचन अथवा लिखाण करणे, प्रवास करणे व गप्पा मारणे हे त्यांचे आवडीचे छंद आहेत.

राजकीय कार्य : श्री ओंकार पाबळे, श्री. दत्तात्रय फडोळ, श्री. बापू फडोळ, गोपाळ गावंडे, सखाराम शिंदे, शिवाजी खराटे, रत्नपारखी बंधू नामदेव पाटील सटाळे बंधू या आणि

अशा अनेक गुणी व्यक्तींचा संच मराठा कोळशेवाडीत जमला होता. ही मंडळी १९५२-५३ साला पासून शे. का. पक्षाचे कार्य अत्यंत तळमळीने व जिद्दीने करत असत. त्यांच्या नेहमीच्या बैठकीच्या सम्पर्कांमुळे श्री. मगर सारख्या अनेक छोटया कार्यकर्त्यांनी शें. का. पक्षाचे कार्य स्वयंस्फूर्तीने आंगीकारीले होते.

माननिय खासदार श्री. कृष्णराव धुळपसाहेब हे नेहमी कोळसेवाडीत येत पक्षाची संघटना मजबूत करून अतिशय उत्कृष्टपणे शिस्तबद्ध आणि आदर्शपणे कार्याला चालना देत असत. तेथील सर्व जनतेची मनें त्यांनी अक्षरशः जिंकली होती. शे. का. पक्ष एक बळकट पक्ष म्हणून नावारूपास आला होता. तसेंच पक्षाचे इतर जेष्ठ पुढारी श्री. दत्ताशेठ कदम श्री. सदाशिवराव (भाऊ) फणसे श्री नामदेवशेठ गुडदे, श्री. नामदेवराव आहेर(वकीलसाहेब)श्री. उतेकर श्री. दत्तात्रय फडोळ यांच्या नेंतृत्वाखाली वेळोवेळी होणाऱ्या चळवळीत त्यांनी एक छोटासा पक्ष कार्यकर्ता म्हणून हिरीरीने भाग घेतला होता.

काही ठोकळ कामगिरीं : १९५३ सालच्या महाराष्ट्रातील दुष्काळ निवारण कार्य संयुक्त महाराष्ट्राची चळवळ, गोवा मुक्ति संग्राम अधिक धान्य मिळणेबाबत मामलेदार कचेरी-वर मोर्चा, धरणे, महागाई विरोधी मोर्चा आंदोलन. स्थानिक पूरग्रस्ताना मदत कार्य वेळोवेळी होणाऱ्या विधान सभेच्या निवडणूकीत उनदा पक्ष कार्यकर्ता म्हणून कळकळीने २० वर्षे कार्य केले.

१) सामाजीक कार्य : न्यू हायस्कूल जोशी बाग कल्याणतर्फे १९५३ साली महा-राष्ट्रातील दुष्काळ पिडीताना मदत कार्य मोहीम काढली होती. त्यावेळी उत्तम समाजसेवेची कामगिरी केल्याबद्दल शाळेतर्फे मेरीट सर्टीफिकेट Merit Certificate माननीय नामदार श्री. यशवंतरावजी चव्हाण यांचे हस्ते विद्यार्थ्यांना दिली होती. श्री. मगर यानाही सर्टीफिकेट मिळाले होते.

२) मराठा कोळसेवाडीत पूर्वी मराठी शाळा नव्हती. म्हणून सौ. धुमाळबाईनी प्रेरणा दिल्यामुळे श्री. दिगंबर चव्हाण, श्री. वाल्मिक गुंजाळ श्री. अनंत दुगजे आणि श्री मगर. यांनी एकत्र येऊन १९५३ साली बालविकासमंदीर ही शाळा काढली तेथे त्यानी विनामुल्य दोन वर्षेशिक्षकाचेकामकेले.

३) श्री. भाई पाबळे, श्री. आप्पा शिर्के श्री. नामदेव पाटील, श्री. नवले, कै. पंढरीनाथ साळुंके अण्णा पाबळे यांच्या सहकार्यांने १९५३ साली छोटीशी सोसायटी व अरुणोदय वाचनालय काढले होते तेथे त्यांनी चिटणीस म्हणून विनामूल्य काम केले.

४) शिवशंभो शिकवणी वर्ग—कोळतेवाडीतील काही गरिब परंतु होतकरू विद्यार्थ्यांना त्यांनी केवळ मासिक दोन रुपये घेऊन तीन वर्षं शिक्षण वर्ग चालविला होता. काही विद्यार्थी विना-मूल्य शिकविले. केवळ समाजकार्याचे एक छोटेसे अंग या दृष्टी कोनांतून त्यानी हे कार्य केले या कामी त्याना कै. नारायणराव शेडगे यांनी आपली जागा विनामूल्य वापरण्यास देऊन उत्तम सहकार्य दिले होते.

कामगार क्षेत्रात कार्य : एन्. आर. सी. लि. मोहने येथे विरोधी पक्ष नेते (माजी) आमदार श्री. कृष्णराव धुळपसाहेब आणि श्री. आहेर वकील साहेब यांचे नेतृत्वाखाली रेयॉन मजदूर युनियन १९६२ पासून जवळ जवळ १० वर्ष कामगार हितार्थ कार्य करीत होती. त्या युनिय-नचे ते एक कळकळीचे कार्यकर्ते होते. ॲक्शन कमेटीचे सदस्य होते. तसेच खात्यामार्फत कामगारांचे प्रतिनिधी म्हणून कार्य करीत होते. कामगार लढयात वेळीवेळी आपल्या काव्यातून कामगारांना स्फूर्ती दिली व सक्रिय भाग घेतला.

राष्ट्रीय अभिमान व सामाजीक सुधारणेची कळकळ हे त्यांचे काव्यात्मक विचार स्फूर्तीदायक व सार्थ अभिमानी वाटतात.

ऑगस्ट १९६७ साली कल्याण नगरपालिकेच्या निवडणूकीत त्याना पराभव पत्करावा लागला. तेव्हापासून त्यांना आलेल्या उलटसुलट अनुभवामुळे व शारिरीक स्वाथ्य अभावी त्यानी कुठल्याही राजकीय कार्यात अथवा कामगार क्षेत्रात कार्य करण्याचे बंद केले आता फक्त आपल्या मराठा समाज बांधवांचे मराठा नातेंवाईक मंडळात राहून ते अल्पसे, कार्य करतात. त्यांची १९७४ साला साठी चिटणीस म्हणून निवड झाली आहे. मंडळाचे प्रतिनिधी म्हणून स्वखर्चाने ३१ मार्च १९७४ रोजी मनमाड येथे झालेल्या मराठा नातेवाईक मेळाव्याला तसेच १।९।७४ रोजी धुळे येथील ऐतिहासिक मराठा स्नेहसंमेलनास ते हजर होते.

श्री. लाला मगर यांचा कल्याण शहरांनील विविध राजकीय, सामाजिक,सांस्कृतिक, धार्मिक आणि क्रीडा क्षेत्रातील अनेक छोटया मोठया व्यक्ति तसेंच संस्थाशी त्यांचा सलोख्याचा संबंध आहे.

१।११।७४

जयहिंद-जयमहाराष्ट्र

हार्दिक शुभेच्छा !

सरकारमान्य दुकान

परशराम धनाजी अ‍ॅन्ड कं.

एम्. एम्. शंकळेशा अ‍ॅन्ड कं.

सोने चांदीचे व्यापारी तसेच खात्रीचे दागिनें करून मिळतील.

नारायण वाडी, **कल्याण**, जि. ठाणें.

पाठक जनरल स्टोअर्स

आमच्या येथें शाळेला लागणारे सामान तसेंच इयत्ता ११ वी पर्यंतची लागणारी पुस्तकें, व वह्या मिळतील.

निरनिरळ्या प्रकारच्या गोळ्या, बिस्किटें, वेफर व इतर स्टेशनरी माल मिळेल. वाढदिवसानिमित्त सर्व सामान मिळेल.

मुरलीधर मंदिरासमोर, पारनाका, कल्याण.

हार्दिक शुभेच्छा

शिक्षण क्षेत्रात उज्वल इतिहास

S. S. C. च्या विद्यार्थ्यांना यशस्वी होण्या-
साठी खात्रीचे आशास्थान

गायकवाड क्लासेस

शिवाजी उद्यानाजवळ, **नासिक शहर नं. १**

प्रि. रा. फ गायकवाड

(अध्यक्ष - *मराठा उत्कर्ष मंडळ*, नासिक १.)

सरकारमान्य दुकान- ☎ ५५७

शंकळेशा ज्वेलरी मार्ट

सोने, चांदीचे व्यपारी.

(आमची कुठेच शाखा नाही.)

भाजी मार्केट समोर, स्टेशन रोड, **कल्याण.**

आशिर्वाद टी स्टॉल

रिफ्रेशमेंट अॅन्ड कोल्ड्रींक्स

प्रकाश टॉकीज समोर, कल्याण.

प्रो. एल्. एच्. जगताप

११ वर्षांपासून सेवा—

विजय सोडा वॉटर

थंड पेय मिळण्याचे एकच ठिकाण

मनोहर टॉकिजसमोर, आग्रा रोड,

धुळें.

प्रो. जाधव बंधु

न्यू राजेश टी स्टॉल

(स्वच्छता आणि टापटीप आदर्श)

साकरी रोड, शाळा नं. १ जवळ, धुळे.

उत्कृष्ट चहा, कॉफी, बोर्नव्हिटा, नेस कॉफी, दूध उत्कृष्ट मिळण्याचे एकमेव ठिकाण.

प्रो. ठाकरे ब्रदर्स (धुळे)

आपल्या सामाजिक कार्यास हार्दिक शुभेच्छा !

डॉ. ए. बी. मिरजकर (शिंदे)

आग्रा रोड, धुळे.

आपल्या सामाजीक सेवा कार्याला हार्दिक शुभेच्छा

जय महाराष्ट्र सॉ मिल

पारोळा रोड, धुळे.

प्रो. रघुनाथ विठ्ठल सुडके

ललकार रेस्टारंट

स्वस्तीक टॉकीज जवळ, राणा प्रताप चौक, धुळे.

☎ ९३७

उत्तम चहा, कॉफी, बोर्नविटा, नेस कॉफी, दूध,

—: मिळण्याचे एकमेव प्रसिद्ध ठिकाण :—

प्रो. मराठे ब्रदर्स

३१ वर्षांपासून सेवा

"विजय कोल्ड्रिंक्स"

थंड पेय मिळण्याचे ठिकाण

त से च

मराठा वॉच कंपनी

खात्रीशीर घड्याळे दुरुस्तीसाठी अवश्य भेट द्या

प्रो. बहादुरगे बंधू (धुळे)

मिरच्या मारुती चौक, धुळे.

हार्दिक शुभेच्छा !

मे. नरहरी कोंडाजी पवार

"स्वस्तिक छाप विडी"

३८१, रविवार पेठ, नाशिक.

राजेश टी स्टॉल

स्वस्तिक टॉकिजजवळ, राणा प्रताप चौक, धुळे.

उत्कृष्ट चहा, कॉफी, बोर्नव्हिटा, नेंस कॉफी, दूध

मिळण्याचे एकमेव ठिकाण.

प्रो. पवार बंधु (धुळे)

मराठा गरिब विद्यार्थ्यांच्या आपल्या मदत कार्यास

आमच्या हार्दिक शुभेच्छा

श्री माणिक यादव गायकवाड

टिंबर मर्चंट. मालेगांव (जि. नाशिक) एस्. टी. स्टँड जवळ.

आपल्या अल्पशा साहित्य व समाज सेवेस आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

मे. भाऊसाहेब हिरे अ‍ॅन्ड सन्स

मकिदवाई रोड, मालेगांव, जि. नाशिक.

अधिकृत विक्रेते :—

१) सिमेन्स इलेक्ट्रिक मोटार.

२) कुपर एंजिन्स. ३) ए. सी. सी. सिमेंट.

४) फायर स्टोन टायर.

एकमेव विश्वासू ठिकाण, मालेगांव

धुळे शहरांत आपण याल तेव्हां— आपल्या "स्वागतास" सदैव तप्तर असलेल्या सुसंस्कृत मनाच्या कलासक्त रसिक जनांच्या आवडत्या

स्वागत - पेयालय

या दुकानास अवश्य भेट !

ठिकाण : महाराणा प्रताप पुतळ्याजवळ

१) उसाचा ताजा रस. २) सर्व प्रकारची थंडगार पेयें.

३) मनपसंत चहा- कॉफी. ★ हवेशीर- स्वच्छ- शांत !

उत्तम सेवा हेच आमचे ब्रीद !

प्रो. राणा बंधु (धुळे)

हार्दिक शुभेच्छा !

श्री. बाबुलाल सखाराम दसपुते

किराणा मालाचे व्यापारी

मु, पो. चिंचगव्हाण, ता. मालेगांव, जि. नाशिक.

हार्दिक शुभच्छा !

श्री. काशिनाथ शंकर शिरोरे

किराणा मालाचे व्यापारी

मु. पो. सायगांव, ता. चाळीसगांव, जि. जळगांव.

रित्योपयोगी भांडार, सायगांव.

श्री. एकनाथ नारायण शिंदे

नगर सेवक, अंबरनाथ.

मॅट्रीकपर्यंत शिकलेलें श्री एकनाथ शिंदे यांनी सामाजिक कार्याची सुरुवात अंबरनाथचे दिवंगत काँग्रेस नेते श्री. यशवंतराव चव्हाण यांच्या मार्ग-दर्शनाखाली केली

ते काँग्रेसचे क्रियाशील सदस्य असून सामाजिक क्षेत्रांत सदानंद क्रिडा मंडळ इतर संस्थांशी त्यांचा निकटचा संबंध आहे. वडवली प्राथमिक शाळा सुधार समितीचे ते अध्यक्ष आहेत.

अंबरनाथ नगरपालिकेचे सदस्य म्हणून निवडून आल्यावर त्यांच्या कार्याच्या तडफेने पी. डब्ल्यू. डी , जॅक्ट्रॉय मार्केट, इ. चेअरमन पद त्यांचेकडे चालून आले. तसेंच ॲसेसमेंट शॉप, एस्टॅब्लिशमेंट, प्लॅनिंग डेव्हलपमेंट इ. कमिटचांचे सभापती राहून यशस्वी कार्य केले. रोड, लाईट, शिक्षण खात्या-चेही ते सभापती होते.

अंबरनाथ नगरपालिकेचे उपाध्यक्ष पदही त्यांनी भूषविले आहे. त्यांना निवड-णूकीत ९८६ पैकी ४९३ मते मिळाली. हा सर्व नगर सेवकांपेक्षां उच्चांक होय.

कवी श्री. ला. चि. मगर यांच्या पहिल्या 'काव्यकळी' या कविता संग्रहाबद्दल– पुढील प्रतिष्ठित व्यक्तींनी मुक्तकंठानें प्रशंसा केली आहे.

श्री. भरत सखाराम जोंधळे

फुले पथ, (शिवनेरी)

नगर सेवक, डोंबिवली.

*

पद्मश्री डॉ. पां. रा. दादासाहेब घोगरे

धुळें.

*

श्री. हरीभाऊ तात्याबा शेलार

माजी नगराध्यक्ष, नाशिक शहर

*

स्वातंत्र्य सैनिक श्री. बाबूराव काळे, सिन्नर.

*

सौ. मीराबाई कागदे एम. एम.

स्पेशल एक्झिक्युटिव्ह मॅजिस्ट्रेट,

अध्यक्षा – जिजामाता महिला मंडळ, कल्याण.

श्री. गो. वा. टोकेकर

बी.ए. (ऑनर्स) बी.एड., डिप.एड.

संपादक – रेयॉन न्यूज, एन. आर. सी., मोहोने.

★

श्री. सिताराम द. शेटे

बी.ए., बी एड.

मुलुंड – मुंबई.

★

श्री. दौ. रा. वाघ

शिक्षक, सरचिटणीस – मराठा उत्कर्ष मंडळ, मनमाड.

★

स्वातंत्र्य सैनिक

श्री. प्र. को. भापकर

एम.ए., एल एल.बी.

माजी आमदार, अहमदनगर.

★

स्वातंत्र्य सैनिक

श्री. पां. तु. पाटील

संचालक – नॅशनल क्रिकेट क्लब, कल्याण.

श्री. आणासाहेब भगवान पावले
बी. एस. सी., बी. टी.
शिक्षण-विस्तार अधिकारी, ठाणें.

REFBK-0022144
REFBK-0022144

आमचे आगामी प्रकाशन-

★ काव्यकुंज ★

कवि: ला. चिं. मगर, कल्याण.

उत्कृष्ठ छपाई, सुबक बांधणी आणि वक्तशीर काम
यांकरितां आजच भेटा !

卐 अग्रवाल प्रिंटींग प्रेस 卐
अहिल्याबाई चौक, कल्याण.

958

कल्पना मॅचींग सेंटर

टिळक चौक, कल्याण.

आमच्या येथे सर्व प्रकारच्या साड्या, मॅचींग

ब्लाऊज पिसेस, पेटीकोट.

व

सर्व प्रकारचे शर्ट व पँडचे पीस. वाजवी भावात मिळतील.

एक वेळ अवश्य येऊन खात्री करावी.

-0 इरोस टेलर्स 0-

- जेन्टस स्पेशालिस्ट -

झुंजाराव मार्केट, नारायण पेठ, कल्याण.

प्रोप्रा. सुलाखे बंधु.

जवाहर स्टील मार्ट

आणि

मनिलेंडर्स नं. ६९

- मारलेक्स प्रेसर कुकरचे डिलर्स
- स्टेनलेस स्टीलची सर्व प्रकारची भांडी मिळतील
- सोनें व चांदीचे दागदागिने गहाण ठेवले जातील

न्यू प्रकाश टॉकीज समोर, अहिल्याबाई चौक,

कल्याण. जि. ठाणा.